

Een goede verbinding tussen stad en platteland als startpunt

Terugblik Dag van Stad en Regio 2019

De kloof tussen stad en platteland lijkt groter dan ooit. Terwijl we juist nú elkaar hard nodig hebben. Bijvoorbeeld op het vlak van de energietransitie, de woningbouwopgave en een duurzame voedselvoorziening. Daarom bood Platform31 op haar jaarlijkse partnerdag volop handvatten met workshops, debatten en lezingen om stad en regio dichter bij elkaar te brengen.

“Een mooie verbinding tussen stad en regio kan tot prachtige resultaten leiden. En misschien is de scheidslijn helemaal niet zo hard als we denken”, zo opent dagvoorzitter Sofie van den Enk de Dag van Stad en Regio 2019 in het Akoesticum in Ede. In de zaal voor haar zitten zo'n 130 deelnemers die een bomvol programma staat te wachten. Zo start direct na de plenaire opening een fietstocht waarbij wordt nagedacht over het optimale woon-werkverkeer tussen platteland en stad. En terwijl VPRO Tegenlicht vertelt over de pioniersverkiezing [Power to the platteland](#), laat de provincie Overijssel later die ochtend zien hoe haar netwerk Overijssel op Streek de complementariteit tussen stad en land versterkt. In de middag komt wonen in vakantieparken en de 'buitenstedelijke' verstedelijkingsopgave aan bod en organiseert [Yurpseen](#) debat over de [vier langetermijnsscenario's](#) van het Planbureau voor de Leefomgeving.

Voor het dagprogramma losbarst, geeft Van den Enk eerst het woord aan Hamit Karakus, directeur van Platform31, Maarten Schurink, secretaris-generaal bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), en Willemien Vreugdenhil, wethouder van de gemeente Ede. Samen onderstrepen zij het belang van een sterke verbinding tussen stad en regio. “Bij BZK zien we dat stad of regio het niet alleen kunnen. Ze hebben elkaar nodig, net als de provincie en andere maatschappelijke partners. Maar we zien ook een kloof ontstaan”, zegt Schurink. “We voelen die verschillende wereldbeelden dagelijks in Ede”, vult Vreugdenhil aan. “Door vooroordelen ontstaan spanningen. Die moeten we niet uit de weg gaan. We moeten juist een beeldenstorm aangaan om die vooroordelen weg te nemen.”

Rijksbouwmeester Floris Alkemade roept op vooral als stad en platteland samen te handelen.

Emancipatie van het platteland

“Vaak wordt er gedaan alsof de regio een minder groot belang en een minder sterke financiële economie heeft. Dat beeld klopt niet”, begint Rijksbouwmeester Floris Alkemade zijn verhaal tijdens de plenaire ochtendssessie. “De G4 en ommeland zijn verantwoordelijk voor 33 procent van het BNP en de landbouw slechts voor 1,8 procent. De rest wordt in de regio verdiend. Het is dus de regio die de grote kracht van Nederland is en waar trouwens ook bijna de helft van de startups begint. Daarom mogen we de regio niet onderschatten.”

Eerder schreef Alkemade het essay ‘De emancipatie van het platteland’, waarin hij de focus op onze stadscentra hekelt en pleit voor het benutten van de dynamiek en ruimte die juist de

periferie biedt. Ook in zijn toekomstperspectief voor de ruimtelijke inrichting van Nederland, [Panorama Nederland](#), wijst hij op het belang van de periferie. “De regio is hét perfecte schaalniveau voor samenwerking”, zegt hij in Ede. “Je hebt dezelfde ondergrond, opgaven en geschiedenis. Daarop moet je voortbouwen. Daarbij geldt: het platteland verandert en moderniseert sneller en radicaler dan de stad.”

Samen in actie en debat

Terwijl de eerste deelnemers na het plenaire deel hun fietsen voor de tocht over woon-werkverkeer pakken, start in het Akoesticum de serious game uit Holland Rijnland over de energietransitie die deelnemers laat nadenken welke ruimtelijke consequenties de plaatsing van windmolens en zonnecollectoren in de regio hebben. Want zeker bij de energietransitie is een goede afstemming en samenwerking tussen stad en platteland cruciaal, zo wordt ook benadrukt tijdens de workshop. “Grijp vanuit de stad niet automatisch naar het platteland, maar trek écht samen op en laat dat ook aan elkaar zien. Dit betekent dat steden ook moeten nadenken over bijvoorbeeld de plaatsing van zonnepanelen binnen de stad.”

Deelnemers in actie tijdens de serious game van Holland-Rijnland

In de aangrenzende zaal wordt onder leiding van dagvoorzitter Van den Enk ondertussen flink gedebatteerd door wetenschappers over de wederzijdse vooroordelen en daadwerkelijke verschillen tussen stad en platteland. Zo vertelt Bram van Vulpen, promovendus aan de leerstoel Global and Local Governance van de Rijksuniversiteit Groningen, dat de kloof tussen stad en platteland op het vlak van politiek, economie en cultuur daadwerkelijk groter wordt. “Maar zowel in de stad als op het platteland neemt bijvoorbeeld het aantal voorzieningen af”, vertelt Elles Bulder, lector Leefomgeving in Transitie aan de Hanze Hogeschool. “Wel voelt het anders, want de afstanden zijn anders. In de stad heb je nog andere opties dichtbij huis als een school of ziekenhuis sluit, dat geldt niet in krimpgebieden.” Volgens de lector moeten we vooral de verschillende perspectieven en denkbeelden erkennen en aanpakken. “De reistijd voor Groningers die naar Amsterdam gaan, voelt korter dan de reistijd die Amsterdammers ervaren als ze naar Groningen reizen. Die perceptie moeten we veranderen om stad en platteland dicht bij elkaar te brengen.”

Moedige plannen en gesprekken

Het Akoesticum is onderdeel van de Kazerneterreinen van Ede, waar over enkele jaren het World Food Center moet openen. Tijdens een frisse lunchwandeling horen deelnemers hoe dat eruit gaat zien en hoe de gemeente met de World Food Experience straks (internationale) bezoekers laat zien hoe onze voedselketen – en de eigen regio FoodValley – werkt.

Wanneer de broodjes op zijn, is het tijd voor de volgende ronde workshops en lezingen.

Waaronder die van theoloog en econoom Jan Jorrit Hasselaar. Hij vertelt over de kracht van *courageous conversations*, een ‘moedige’ gesprekstechniek die inzetbaar is bij verschillende opgaven waarin stad en platteland hun tegenstellingen moeten overbruggen. “In een *safe space dialogue* voeren gespreksdeelnemers transformatieve gesprekken over bijvoorbeeld de voedselvoorziening of verduurzaming. Daarin werken ze met elkaar, stap voor stap, aan het vormgeven van een gedeelde toekomst”, vertelt Hasselaar. “Een onafhankelijke gespreksleider brengt de betrokken partijen bij elkaar en bewaakt de neutraliteit van het proces, zodat er niet één agenda of partij dominant wordt.”